

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

27

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 307

**Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan
Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma
Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair
Kanun Teklifi (2/3981) ve Dışişleri Komisyonu
Raporu**

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
“<https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KomisyonRaporlari>”
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 2/3981 Esas Numaralı Teklifin

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

• Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi5

• Dışışleri Komisyonu Raporu.....6

• Muhalefet Şerhleri10

• Teklif Metni.....12

• Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin12

• Anlaşma Metni.....13

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 917292 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşması”nın onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Mustafa Şentop

Tekirdağ

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/3981)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Milli Savunma Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması” Türkiye Cumhuriyeti adına 23 Mart 2021 tarihinde Ankara’da imzalanmıştır.

Söz konusu Anlaşma ile iki ülke arasında savunma sanayii alanındaki ihtiyaçların ortak üretimi, savunma sanayii ürünlerinin üretimi konusunda teknoloji transferi, ihtiyaç duyulan savunma sanayii ürünlerinin karşılıklı tedariki, savunma sanayii alanında işbirliğinin iki ülke yararına geliştirilmesi ve Türk savunma sanayii tarafından üretilen ürünlere pazar imkânı sağlanması amaçlanmaktadır.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-51844

23 Kasım 2021

Konu: Anlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti adına 23 Mart 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması”nı Anayasanın 90 ıncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

28/02/2022

Esas No: 2/3981

Karar No: 190

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 23/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İşbirliği Anlaşması, 24/11/2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 25/11/2021 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Milli Savunma Komisyonuna havale edilen 2/3981 esas numaralı Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 27’nci Yasama Dönemi 17/2/2022 tarihli 33’üncü toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Savunma Sanayii Başkanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile Türkiye ile Özbekistan arasında savunma sanayii alanında iş birliğinin geliştirilmesi, savunma sanayii ürünlerinin üretimi konusunda teknoloji transferi ve ihtiyaç duyulan savunma sanayii ürünlerinin karşılıklı tedarikini öngören Anlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklifin tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Dışışleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakçı tarafından;

Özbekistan’ın 2019 yılında Türk Devletleri Teşkilatına üye olmasıyla birlikte çok taraflı iş birliğinin geliştiği,

Özbekistan Cumhurbaşkanı Mirziyoyev’in 12 Kasım 2021 tarihinde İstanbul’da düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı 8’inci Zirvesi vesilesiyle ülkemizde önemli istişarelerde bulunduğu,

Bağımsızlığının ardından geçen otuz yılda Özbekistan’ın kalkınma çabalarına ve reform sürecine aktif katkı sağlandığı,

İkili ticaret hacmimizin 2021 yılında yüzde 60 civarında artarak Özbekistan’daki Türk yatırımlarının yaklaşık 1 milyar dolara ulaştığı, şirketlerimizin Özbekistan’da yeni kurulan yabancı sermayeli işletmeler sıralamasında ilk sırada yer aldığı,

Savunma Sanayi Müsteşarlığı verilerine göre yüzde 80 oranında millileşen savunma sanayi sektörüne sahip olduğu,

Anlaşmanın, uygulamaya geçirilmesi neticesinde Özbekistan’la savunma sanayi alanında iş birliğimiz için hukuki bir temel oluşturarak savunma sanayi kapasitelerimizin artırılmasına imkân sağlayacağı ve savunma sanayi ürünlerinin karşılıklı olarak tedarikinin teşvik edeceği,

Anlaşmayla, savunma sanayi ihtiyaçlarının ortak üretimine ve teknoloji transferine kapının açılacağı,

Savunma malları ve hizmetlerinin geliştirilmesi, üretimi, satın alınması ve bakımıyla ilgili teknik ve lojistik destek alanlarında somut kazanımlarının hedeflendiği,

Savunma sanayi alanındaki çalışmaların imalat, lisans ve üçüncü tarafa satış haklarının her bir proje için ayrıca belirlenerek koruma altına alınacağı,

Bilgi, belge ve malzemelerin güvenliğiyle uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan taahhütlere dair mutlak hükümlerin Anlaşmada yer aldığı,

Anlaşmanın uygulamasını yürütmek üzere savunma sanayi alanında Türk-Özbek Ortak Komisyonunun oluşturulacağı,

Savunma Sanayii Başkanlığı Başkan Yardımcısı Serdar Demirel tarafından,

Özbekistan’la devam eden savunma sanayi iş birliği projelerimiz arasında nehir botları, kara araçları ve savunma sanayisinin her alanına yayılan diğer unsurların yer aldığı,

Anlaşmanın savunma sanayisi işbirliği alanında imzalanan anlaşmalardan 83’üncüsünü teşkil ettiği,

ifade edilmiş;

Komisyon üyeleri tarafından;

Anlaşmanın 4’üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “güvenlik kuruluşları” ifadesinin Özbekistan açısından neyi ifade ettiği,

Anlaşmanın 8’inci maddesinin birinci bendinde yer alan “Tarafların yetkili makamları işbu Anlaşmanın uygulanması için heyet teatisinde bulunacaklardır. Gönderen Tarafın heyeti, kabul eden Tarafın ülkesinde bulunduğu süre yanı sıra ülkeye giriş, kalış ve ayrılış sırasında kabul eden ülkenin yasa ve yönetmeliklerine tabidir.” hükmünün benzer savunma sanayi anlaşmalarında yer almadığı, neden böyle bir kayıdın düşüldüğü,

Anlaşmanın 11’inci maddesinde geçen “ İş bu anlaşma hükümleri, ... başka devletlerin ... ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.” ibaresi ile satılan savunma sanayi ürünlerinin kastedilip kastedilmediği ve pratikte nasıl takip edileceği,

Söz konusu ihracatımızın ne gibi siyasi veya askerî yansımalarının olduğu konusunda bilgi verilmeyeceği,

Savunma sanayisi alanında iş birliği ya da bir ülkeye silah satışının askerî yardım özelliğini taşıdığı,

Bu nedenle, insani sonuçlarının olduğu ve ülkenin genel dış politika çıkarları bakımından da değerlendirilmesinin Parlamentoda yapılması gerektiği,

Özbekistan’a yapılan her silah satışının bölgedeki güç dengelerini değiştirme, olası çatışma potansiyelini tetikleme riskini bulundurduğu,

Anlaşmada, Özbekistan’a özgü bir unsurun olup olmadığı,

Türkiye’nin savunma sanayisindeki bazı kullanımlarının “Wassenaar Düzenlemesi”ndeki askeri ve sivil maksatlı “çifte kullanım” olarak tanımlanabilecek araç ve gereçlerin satımında çok dikkatli davranılması gerektiği,

hususlarında yöneltilen görüş ve sorular üzerine Dışişleri Bakan yardımcısı tarafından;

“Güvenlik kuruluşları” ifadesinin; sadece asker, polis değil sahil güvenlik, deniz, hava ve kara dâhil bütün kesimlerin kapsanması amacıyla konulduğu,

Özbekistan’la imzaladığımız Anlaşmanın; sadece bir silah satış anlaşması olmadığı, aynı zamanda savunma sanayisi işbirliği faaliyetlerine hukuki temel oluşturduğu, savunma sanayisinin ihtiyaçlarının ortak üretimini, teknoloji transferini ve ürünlerin karşılıklı tedarikini sağladığı, dolayısıyla Türk savunma sanayisi tarafından üretilen ürünlere pazar oluşturduğu,

“Ürün takip sistemimiz”e ilişkin soruya istinaden ise bu konuda bir ülkenin ürün takip sistemi olmasının çok iddialı bir durum olduğu,

Verilen ürünün hangi sektörlerde, nasıl kullanılacağını satış aşamasında veya işbirliği yaptığımız noktada belirlendiği, siyasi yansımalarını düşünerek risk oluşturacak durumlarda adım atılmadığı,

Savunma sanayisi satışlarının izlenmesi ve onaylanması konusunda, Dışişleri Bakanlığına danışıldığı ve Millî Savunma Bakanlığının onay sürecini gerçekleştirdiği,

“Ev sahibi ülke kurallarının Anlaşmada vurgulanmasına” dair soruya istinaden Özbeklerin müzakere sırasında ülkenin kendine has savunma reflekslerine ilişkin daha katı denetim ve protokol uygulamaları konusunda ısrar ettikleri,

“Anlaşmanın Özbekistan’a özgü olup olmadığı” hususunda ise 83 ülkeyle yaptığımız anlaşmalarla aynı çerçeveye sahip jenerik bir Anlaşmayı teşkil ettiği,

Ancak, “Özbekistan’ın kurallarına uyulması” hususunun Özbeklere mahsus bir durum olduğu,

“Çift kullanımlı silahlar”a ilişkin ülkemizin, uluslararası taahhütlerine uyarak ve NATO müttefikliğinin gereklerini yaparak işbirliğini ve çalışmalarını sürdürdüğü,

ifade edilmiştir.

4. Teklif Metnine İlişkin Değişiklikler

Teklifin tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğu ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklifin 1’inci, 2’nci ve 3’üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45’inci maddesi uyarınca, Teklifin Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve İstanbul Milletvekili Hasan Turan, Teklif ile ilgili özel sözcü seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Kâtip	Üye
<i>Akif Çağatay Kılıç</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>	<i>Aydın Adnan Sezgin</i>
İstanbul	İzmir	Aydın
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ahmet Kamil Erozan</i>	<i>Atilla Ödünç</i>
Balıkesir	Bursa	Bursa

(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Hişyar Özsoy
Diyarbakır
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Derya Bakkak
Gaziantep
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Yunus Emre
İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Niyazi Güneş
Karabük
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Kamil Aydın
Erzurum

Üye
Ahmet Hamdi Çamlı
İstanbul

Üye
Oğuz Kaan Salıcı
İstanbul

Üye
İsmail Özdemir
Kayseri

Üye
Utku Çakırözer
Eskişehir
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Ahmet Ünal Çeviköz
İstanbul
(Muhalefet şerhimiz vardır)

Üye
Hasan Turan
İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)

Üye
Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Muş
(Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

Türkiye’nin son yıllarda Savunma Sanayi alanında önemli atılımlar yapması ve bu çerçevede dışa bağımlılığın azalması memnuniyet vericidir.

Öte yandan, sözkonusu kanun teklifinin sekizinci maddesinin birinci bendinde “gönderen tarafın heyeti kabul eden tarafın ülkesinde bulunduğu süre yanı sıra, ülkeye giriş, kalış ve ayrılış sırasında kabul eden ülkenin yasa ve yönetmeliklerine tabidir” ifadesi bulunmaktadır. Karşılıklı olarak gönderilecek heyetlerin ev sahibi ülkenin yasa ve yönetmeliklerine neden tabi olacağı anlaşılmamaktadır. Nitekim imzalanan benzer savunma sanayi anlaşmalarında bu hüküm yer almamaktadır.

Türkiye’nin Orta Asya Cumhuriyetlerinin tamamıyla özel ilişkileri vardır, bu nedenle Türkiye sözkonusu ülkeler arasındaki dengeleri değiştirecek, ya da bölgenin istikrarsızlaşmasına neden olacak her türlü adımdan kaçınmalıdır.

Özbekistan konusundan bağımsız olarak, artık silah satan bir ülke konumuna gelen Türkiye’nin, savunma sanayi rejimi oluşturmaya ve bu çerçevede hareket etmesi önem arz etmektedir.

Yukarıda bahsekonu nedenlerden dolayı bu teklife muhalifiz.

Ahmet Ünal Çeviköz
İstanbul

Yunus Emre
İstanbul

Utku Çakırözer
Eskişehir

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzun uluslararası anlaşmaların uygun bulunmasına ilişkin aşağıda Esas numarası yazılı kanun teklifine dair muhalefet şerhimizi bilgilerinize sunarız.

2/3981 Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un; Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifine muhalefet şerhimizdir.

AKP iktidarının savunma sanayisinde damat Berat Albayrak'ın aile şirketini ve yandaş Ethem Sancak'ı merkeze alarak izlediği politika herkesçe bilinmektedir. Bu anlaşmayla Özbekistan'a SİHA/İHA satışlarının yapılması öngörülmektedir. AKP'nin Libya'dan Azerbaycan'a, Afganistan'dan Balkanlar'a ve son olarak Ukrayna'da yaşanan gerilime kadar dış politikayı militarize eden anlayışına ek olarak söz konusu anlaşmanın bölgede yaşayan halkların yararına olmadığı görüşündeyiz.

Buna ek olarak, AKP iktidarı son dönemde başta Suriye olmak üzere Libya, Doğu Akdeniz, Ukrayna ve Azerbaycan'da yaşanan gerilimli süreçleri fırsat bilerek Rusya'ya karşı askeri hamlelerle konumunu güçlendirmeye çalışsa da bu yöntemler söz konusu coğrafyalarda çatışmayı ve gerilimi daha da derinleştirmektedir. Batı ülkeleri-Rusya arasında son dönemde yaşanan gerilimi göz önünde bulundurduğumuzda söz konusu anlaşmanın eski Sovyetler bölgesi olan Özbekistan'da da aynı gerilimi ve çatışmayı taşıma ihtimali vardır. AKP, bir yandan bu gerilimde arabulucu olmayı teklif ederken diğer yandan çatışma riskinin olduğu ülkelerle böylesi anlaşmalar imzalaması tezatlık içermektedir. Bugün, Ukrayna'da gerilimin tırmanmasına gerekçe olarak gösterilen olaylardan biri de AKP tarafından Ukrayna'ya satılan SİHA'ların Rus yanlısı bölgelerde kullanılmasıdır.

Türkiye'nin askeri ve savunma sanayisine ayırdığı bütçe göz önünde bulundurulduğunda gün geçtikçe yoksullaşan halkın vergisini savunma ve savaş bütçesine ayrılmasının yanlış bir politika olduğunu düşünmekteyiz. Bu sebeple söz konusu **teklife şerh düşünüyoruz.**

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Muş

21.02.2022

Hişyar Özsoy

Diyarbakır

TEKİRDAĞ MİLLETVEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP'UN
TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİİ
ALANINDA İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 23 Mart 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ
METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİİ
ALANINDA İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 23 Mart 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİİ ALANINDA İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI

Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti (bundan sonra her biri "Taraf" ve birlikte "Taraflar" olarak anılmaktadır),

Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti arasındaki 16 Ekim 2000 tarihli Askeri ve Askeri Teknik Alanlarda İşbirliği Anlaşması hükümlerini dikkate alarak,

Karşılıklı fayda ve hakların eşitliği ilkelerine dayalı olarak daha fazla geliştirilmeleri ve güçlendirilmeleri gereken dostluk ve işbirliği ilişkilerinin her iki ülkenin karşılıklı menfaatleri yanı sıra dünyada barış ve güvenliği katkıda bulunması gerektiğini vurgulayarak,

Modern savunma ve güvenlik sistemleri alanındaki kendi bilimsel ve teknik imkanlarını kullanarak savunma sanayii alanında işbirliğini geliştirme arzularını ifade ederek,

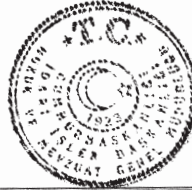
Karşılıklılık ve karşılıklı saygı ilkelerini dikkate alarak aşağıdaki konularda anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I AMAC

İşbu Anlaşmanın amacı, savunma malları ve hizmetlerinin geliştirilmesi, üretimi, satın alınması ve bakımı ve ilgili teknik ve lojistik destek alanlarında daha etkin işbirliği yoluyla Tarafların savunma sanayii kapasitelerini artırarak Taraflar arasında savunma sanayii alanında işbirliğini tesis etmektir.

MADDE II KAPSAM

İşbu Anlaşma, Taraflar veya Tarafların onayladığı resmi kurum veya kuruluşlar arasında savunma sanayii alanındaki karşılıklı işbirliği faaliyetlerine ilişkin ilkeleri kapsamaktadır.



MADDE III TANIMLAR

1. "Savunma Sanayii Malları ve Hizmetleri", savunma ve güvenlik için kullanılan her türlü silah ve ekipman ve bunların yedek parçaları ve alt sistemleri ile bunlarla ilgili danışmanlık hizmetleri anlamını taşır.

2. "İşbirliği", kendi yürürlükteki yasaları ve yönetmelikleri uyarınca işbu Anlaşma amaçları çerçevesinde karşılıklılık ilkesine dayalı olarak Taraflarca gerçekleştirilen faaliyetler anlamını taşır.

3. "Gönderen Taraf," işbu Anlaşma amaçları çerçevesinde Alan Tarafın ülkesine personel, malzeme ve ekipman gönderen Taraf anlamını taşır.

4. "Alan Taraf," işbu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla ülkesinde Gönderen Tarafça gönderilmiş olan personel, malzeme ve ekipmanları kabul eden Taraf anlamını taşır.

5. "Üçüncü Taraf," Taraflar dışındaki bir devletin yasal temsilcileri, bir ülkenin hükümeti, kuruluş veya uluslararası örgüt anlamını taşır.

MADDE IV İŞBİRLİĞİ ALANLARI

Taraflar, savunma sanayii ile ilgili aşağıdaki alanlarda işbirliği yapacaklardır:

1. Tarafların güvenlik kuruluşlarının ihtiyaç duyduğu her türlü savunma sanayii ürünleri ve hizmetlerinin doğrudan satın alınması, geliştirilmesi, üretimi ve bunların üçüncü taraflara satışı.

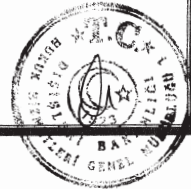
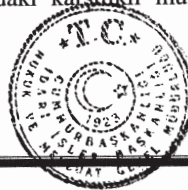
2. Envanterdeki sistemler ve platformların bakımı/modernizasyonu.

3. Teknoloji transferi yoluyla Taraflar arasında her türlü eğitim işbirliği ve belge teatisi.

MADDE V UYGULAMA İLKELERİ

1. İşbu Anlaşmanın uygulanmasına ilişkin ayrıntılar ve uygulanması, ulusal mevzuat hükümlerine uygun olarak Taraflarca imzalanan protokoller, anlaşmalar ve sözleşmelerde belirtilmektedir.

2. İlke olarak Taraflar, sadece kendi savunma sanayileri ile ilgili alanlarda işbirliği yapacaklardır. Üçüncü tarafların menfaatlerine uygun olan işbirliği konuları, Taraflar arasındaki karşılıklı mutabakat yoluyla dahil edilebilir.



MADDE VI YETKİLİ KURUMLAR

İşbu Anlaşma'nın uygulanması konusunda yetkili kurumlar şöyledir:
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına: Türkiye Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanlığı;
Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti adına: Özbekistan Cumhuriyeti
Savunma Sanayii Devlet Komitesi.

MADDE VII ORTAK KOMİSYON

1. İşbu Anlaşma'nın uygulanması amacıyla Taraflar, savunma sanayii alanında işbirliği konusunda Özbek-Türk Ortak Komisyonunu (bundan sonra "Ortak Komisyon" olarak adlandırılmaktadır) kuracaklardır.

2. Ortak Komisyon toplantılarına eş başkanlar başkanlık edeceklerdir. Özbekistan Cumhuriyeti Savunma Sanayii Devlet Komitesi heyetine başkan yardımcısı veya hükümet temsilcisi başkanlık edecek, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı heyetine de başkan yardımcısı veya Savunma Sanayii Başkanı'nın temsilcisi başkanlık edecektir.

3. Gerektiği takdirde Ortak Komisyona Taraflardan her birinin Silahlı Kuvvetleri, ilgili bakanlıklar, idareler yanı sıra savunma sanayii şirketlerinden uzmanlar katılabilir.

4. Ortak Komisyon toplantıları, olağan ve olağanüstü olarak yapılır. Ortak Komisyonun olağan toplantıları, sırası ile Özbekistan ve Türkiye'de yapılır.

Olağanüstü toplantılar, Ortak Komisyonun eş başkanları ile kararlaştırılan acil konuların görüşülmesi amacıyla yapılır.

Ortak Komisyon toplantılarının tarihi, saati, gündemi ve programları, Ortak Komisyon toplantılarından en az 30 gün önce hazırlanacak, görüşülecek ve kararlaştırılacaktır. Gündemdeki değişiklikler ve ilaveler, toplantı tarihinden bir hafta önce hazırlanmalı ve kararlaştırılmalıdır.

5. Ortak Komisyon'un sonuçları ve kararları, Ortak Komisyon'un ilgili protokollerine yansıtılacaktır.

MADDE VIII HUKUKİ KONULAR

1. Tarafların yetkili makamları, işbu Anlaşma'nın uygulanması için heyet teatisinde bulunacaklardır. Gönderen Tarafın heyeti, kabul eden



Tarafın ülkesinde bulunduğu süre yanı sıra ülkeye giriş, kalış ve ayrılışı sırasında kabul eden tarafın yasa ve yönetmeliklerine tabidir.

2. Taraflar, işbu Anlaşmanın uygulanması sırasında ortaya çıkacak maliyetleri, her ilgili durumda başka şekilde kararlaştırılması dışında Tarafların kendi ulusal mevzuatlarında öngörülen sınırlar içinde kendileri üstleneceklerdir.

MADDE IX

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI

1. Tarafların aşağıdaki fikri mülkiyet hakları, her proje için ayrı ayrı belirlenir:

kendi sınırları içinde imalat hakları;
üretim için lisans verilmesi;
üçüncü taraflara satışlar, ortak girişimlerde gerçekleştirilen buluşlar;
yeni ürünler için patent koruması ve teknoloji transferi hakları ve yükümlülükleri.

Taraflar, işbu Anlaşma uyarınca oluşturulmuş ve transfer edilmiş fikri mülkiyet haklarının ulusal mevzuat ve taraf oldukları uluslararası sözleşmeler çerçevesinde etkin şekilde korunmasını sağlayacaklardır. İşbu Anlaşma çerçevesinde fikri mülkiyet kavramı, Stockholm'de 14 Temmuz 1967'de imzalanmış olan Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü Kuruluş Sözleşmesinin 2. Maddesinde tanımlandığı şekilde yorumlanacaktır.

2. İşbu Anlaşmanın hiç bir hükmü, Taraflara veya üçüncü taraflara ait olan mevcut veya gizli bilgilerle bağlantılı olarak alınmış olan fikri mülkiyet hakları konusundaki bilgilerin sahibin muvafakati olmadan kullanılması, değiştirilmesi veya açıklanması için izin verildiği şeklinde yorumlanmayacaktır.

3. Taraflar, işbu Anlaşma uyarınca diğer Tarafça sağlanmış olan bütün malzeme, ürün ve bilgilerin üretimi, kopyalanması, kullanılması veya dağıtımı ile ilgili fikri mülkiyet haklarına uyacaklardır.

4. Fikri Mülkiyet Haklarının Korunmasına ilişkin Anlaşma ile tesis edilen yükümlülükler, işbu Anlaşma'nın feshedilmesinden sonra geçerli olacaktır.

MADDE X

BİLGİ, BELGE VE MALZEMELERİN GÜVENLİĞİ

1. İşbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği sonucunda elde edilen bilgiler, Tarafların devletlerinin menfaatlğine zarar verecek şekilde kullanılamaz.



2. Taraflar, işbu Anlaşma kapsamındaki işbirliği sırasında alınan bilgileri kendi ulusal mevzuatlarına uygun şekilde koruyacaklardır.

3. Taraflar, işbu Anlaşma kapsamında alınmış veya elde edilmiş askeri-teknik işbirliğine ilişkin bilgileri, diğer Tarafın önceden yazılı muvafakati olmadan uluslararası kuruluşlar ve yabancı gerçek veya tüzel kişiler dahil olmak üzere üçüncü taraflara açıklamamayı taahhüt etmektedirler.

4. İşbu Anlaşma kapsamındaki ortak çalışmalar sırasında Taraflar, birbirlerine sınırlı bir hizmet çerçevesinde kullanılan bilgileri verebilirler.

Bu tür ortamlar, "Hizmet içi kullanım için" şeklinde işaretleneceklerdir.

Sınırlı dağıtım hizmeti için kullanılan bilgileri alan Taraf, bunların kendi ulusal mevzuatına uygun olarak korunmalarını ve kullanılmalarını sağlayacaktır.

Belgelerde, Taraflar arasında hizmetlerin sınırlı dağıtımında kullanılan bilgilerin temin edilmesi öngörülmektedir.

5. İşbirliğinin gizliliği konusundaki bilgiler veya Taraflar arasında belirli anlaşmalar kapsamındaki işbirliğine ilişkin başka bilgiler, bir Tarafça diğer Tarafa iletilmeli ve (veya) işbu Anlaşma kapsamında Taraflar arasında akdedilen anlaşmalarda kararlaştırılmalıdır.

6. Bir devletin temsilcilerinin diğer Tarafın askeri tesislerine veya askeri-endüstriyel kompleksine girişleri, Tarafların kendi ulusal mevzuatlarına göre gerçekleştirilir.

MADDE XI

TARAFLARIN BAŞKA ULUSLARARASI ANLAŞMALARDAN KAYNAKLANAN TAAHHÜTLERİ

İşbu Anlaşma hükümleri, Tarafların taraf oldukları başka uluslararası anlaşmalardan kaynaklanan yükümlülüklerini ve başka devletlerin mevzuatı, menfaatleri, güvenliğini etkilemez ve ülke bütünlüğüne karşı kullanılamaz.

MADDE XII

UYUŞMAZLIKLARIN HALLİ

İşbu Anlaşmanın uygulanması ve (veya) yorumlanmasına ilişkin uyuşmazlıklar ve anlaşmazlıklar, Taraflar arasındaki danışmalar ve müzakereler yoluyla çözüme kavuşturulacaktır.



MADDE XIII DEĞİŞİKLİKLER VE İLAVELER

İşbu Anlaşma'da Tarafların karşılıklı mutabakatı ile ayrılmaz bir parçasını oluşturacak ve ayrı protokollerde belirlenecek ve işbu Anlaşma'nın XIV Maddesine göre yürürlüğe girecek değişiklikler ve ilaveler yapılabilir.

MADDE XIV YÜRÜRLÜĞE GİRME VE SÜRE

1. İşbu Anlaşma, Tarafların birbirlerine diplomatik kanallardan ilgili belgenin yürürlüğe girmesi için gerekli kendi iç hukuki işlemlerin tamamlandığını bildirdikleri son yazılı bildirimin alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşma, beş (5) yıl için akdedilmiştir ve Taraflardan birinin diğerine diplomatik kanallardan Anlaşma'nın sona ermesinden altı (6) ay önce bunu feshetme niyetini yazılı olarak bildirmesi dışında beş (5) yıllık sürelerle kendiliğinden yenilenecektir.

2. İşbu Anlaşmanın feshedilmesi, süresi içinde kararlaştırılmış, başlatılmış ve tamamlanmış projeler, programlar ve sözleşmelerin (anlaşmaların) uygulanmasını etkilemez.

Taşkent'te 2 Mart 2021'de ve Ankara'da 23 Mart 2021'de her biri Özbekçe, Türkçe ve İngilizce lisanslarında ikiye asıl suret imzalanmıştır.

İşbu Anlaşmanın hükümlerinin yorumlanmasında bir farklılık olması halinde İngilizce metin geçerli olacaktır.

**Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti adına**



**İsmail Demir
Türkiye Cumhuriyeti
Cumhurbaşkanlığı Savunma
Sanayii Başkanı**

**Özbekistan Cumhuriyeti
Hükümeti adına**



**Oybek Ismoilov
Özbekistan Cumhuriyeti
Savunma Sanayii Devlet
Komitesi Başkanı**



TBMM Basımevi - 2022